

Державна науково-технічна бібліотека України
03680, МСП, м. Київ-150, вул. Антоновича, 180
Телефон для довідок: (044)529-42-04
Тел. (044)528-23-24 факс 529-43-92
mail: gntb@gntb.gov.ua [Http://gntb.gov.ua](http://gntb.gov.ua)

Інформаційне повідомлення

20 листопада – 14 грудня 2018 р. в Державній науково-технічній бібліотеці України проходить

тематична виставка видань
з фонду ДНТБ України, присвячена

100-річчю Національної Академії наук України

згідно з Указом ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №136/2017 від 18 травня 2017 року про відзначення 100-річчя НАН України – проведення виставок наукових і науково-технічних досягнень вчених Національної академії наук України, а також тематичних наукових конференцій, симпозіумів, круглих столів, семінарів, інших наукових та просвітницьких заходів з нагоди ювілею НАН України.

Історична довідка

НАН України веде свою історію з листопада 1918 року, коли відбулися установчі збори Української академії наук. Її першим президентом став **Володимир Вернадський**. Саме В. І. Вернадський на основі світового досвіду розробив концепцію УАН. З 1962 року НАН України очолює **Борис Патон**. 27 листопада 1918 р. відбулися установчі Загальні збори Української академії наук, на яких першим президентом Академії було обрано видатного вченого-геолога і геохіміка зі світовим ім'ям **В. І. Вернадського**. Протягом багаторічної історії президентами Академії обиралися **М. П. Василенко** (1921-1922 рр.), **О. І. Левицький** (1922 р.), **В. І. Липський** (1922-1928 рр.), **Д. К. Заболотний** (1928-1929 рр.), **О. О. Богомолець** (1930-1946 рр.), **О. В. Палладін** (1946-1962 рр.). З 1962 року на чолі Академії – **Б. Є. Патон**. Українська академія наук була найстарішою з республіканських академій за часів існування СРСР. У перший рік своєї діяльності вона складалася з трьох наукових відділів – історико-філологічного, фізико-математичного і соціальних наук, які охоплювали 3 інститути, 15 комісій і Національну бібліотеку. Тепер у НАН України є 3 секції, 14 відділень, близько 170 інститутів та інших наукових установ, у яких працює понад 19 тисяч науковців.

Назва Академії змінювалася чотири рази. У 1918-1921 роках вона була Українською академією наук, у 1921-1936 рр. – Всеукраїнською академією наук, у 1936-1991 рр. – Академією наук Української РСР, у 1991-1993 рр. – Академією наук України, а з 1994 року отримала нинішню назву.

НАН України сьогодні

Національна академія наук України (НАН України, Академія) згідно з чинним законодавством є вищою науковою самоврядною організацією України, що заснована на державній власності. Академія об'єднує дійсних членів, членів-кореспондентів та іноземних членів, усіх науковців її установ, організує і здійснює фундаментальні та прикладні наукові дослідження з найважливіших проблем природничих, технічних, суспільних і гуманітарних наук. В НАН України функціонують 3 секції (фізико-технічних і математичних

наук; хімічних і біологічних наук; суспільних і гуманітарних наук). Основною ланкою структури НАН України є науково-дослідні інститути та інші наукові установи (обсерваторії, ботанічні сади, дендропарки, заповідники, бібліотеки, музеї тощо). Всього на цей час в НАН України діють 160 наукових установ та 36 організацій дослідно-виробничої бази.

У 2017 році діяло близько 260 договорів установ Академії з вищими навчальними закладами про співробітництво; 220 спільних наукових проєктів; 260 комплексів, центрів, лабораторій, філій кафедр тощо; близько 200 науковців-освітян захистили дисертаційні роботи на здобуття вченого ступеня доктора наук та кандидата наук; близько 90 наукових монографій побачили світ; понад 1000 новітніх розробок впроваджено в різні галузі економіки України; отримано 583 патенти на винаходи і корисні моделі.

Ученим Академії належать фундаментальні наукові досягнення, результати яких широко використовують у багатьох галузях промисловості та інших напрямках матеріального виробництва, освіти, медицини, культури. Вони отримали важку воду, здійснили реакцію перетворення ядер літію в ядра гелію. Вперше в континентальній Європі побудували малу електронну обчислювальну машину, опрацювали теорію цифрових автоматів, на основі якої сконструйовано кілька поколінь комп'ютерів, розробили високоефективний метод автоматичного зварювання металів під шаром флюсу, у космосі, під водою, живих тканин тощо. Учені розв'язали багато складних проблем, пов'язаних зі створенням та організацією різних технічних об'єктів, пристроїв та виробів оборонного і цивільного призначення. Розробили технологію електрошлакового переплаву металів, започаткувавши цю галузь металургії не тільки в Україні, але і в багатьох інших промислово розвинутих країнах, налагодили виробництво надтвердих матеріалів, синтетичних алмазів, створили металокерамічні сплави та чимало інших новітніх технологій. Академія дістала всесвітнє визнання як матеріалознавчий центр, зокрема в царині електрозварювання, спеціальної електрометалургії, надтвердих матеріалів та інструментів з них, фізико-хімічної механіки руйнування та міцності матеріалів і конструкцій тощо.

В 2017 році вийшло 268 випусків академічних журналів, видано 421 наукову монографію та інші видання.

Наука й освіта нерозривно пов'язані між собою і обумовлюють економічний, соціальний і культурний прогрес суспільства. Академія тісно співпрацює з Міністерством освіти та науки України, багатьма вищими школами над підготовкою висококваліфікованих кадрів через спільні науково-навчальні центри, кафедри, лабораторії.

Міжнародне наукове співробітництво здійснюється в рамках 128 чинних угод. Загалом у реалізації різних форм міжнародної співпраці бере участь понад 130 установ Академії.

Академія бере участь у роботі 20 впливових міжнародних організацій: Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ–WHO), Міжнародної агенції з атомної енергії (МАГАТЕ–IAEA), Міжнародної ради наукових спілок, Організації Об'єднаних Націй з питань освіти, науки і культури (ЮНЕСКО) тощо.

Виставка складається з таких розділів:

- ***Історія заснування і становлення Української академії наук України***
- ***Видавнича та наукова діяльність НАН України***

Запрошуємо відвідати нашу виставку!